

28. 8. 2003

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Část výtěžku podle zákona o loteriích aneb o jednom zajímavém judikátu

Vážení internetoví čtenáři, problematika výherních hracích přístrojů - v praxi mnohdy z právního hlediska nesprávně označovaných jako „výherní automaty“ - v sobě při každodenní aplikaci skrývá nejen jeden problém. V našem článku se budeme zabírat tematikou správné interpretace pojmu část výtěžku podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. [202/1990](#) Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.

Vážení internetoví čtenáři, problematika výherních hracích přístrojů - v praxi mnohdy z právního hlediska nesprávně označovaných jako „výherní automaty“ - v sobě při každodenní aplikaci skrývá nejen jeden problém. V našem článku se budeme zabírat tematikou správné interpretace pojmu část výtěžku podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. [202/1990](#) Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Jak již sám interpretovaný pojem napovídá, má tato výkladová otázka silné ekonomické dopady, takže se rozhodně nebudeme zabírat nějakým akademickým kvaziproblémem.

A jak říkávali již starořímští právníci, nejlépe se učí na konkrétních causách, proto si celou věc vyložíme na pozadí jednoho judikátu.

Městský úřad v Pelhřimově uložil jedné společnosti s ručením omezeným zabývající se provozováním výherních hracích přístrojů uhradit nedoplatek části výtěžku podle zákona o loteriích a jiných podobných hrách. Proti čemuž se zmíněný subjekt odvolal k - tehdy ještě existujícímu - Okresnímu úřadu v Pelhřimově. Okresní úřad však dal za pravdu Městskému úřadu a jeho rozhodnutí v této věci potvrdil. Poté výše zmíněný podnikatelský subjekt (dále jen žalobce) podal žalobu proti citovanému Okresnímu úřadu (dále jen žalovaný) k věcně a místně příslušnému soudu - tj. Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Žalobce postavil odůvodnění svou soudní žalobu následujícím způsobem: Žalovaný nesprávně interpretoval pojem část výtěžku podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. [202/1990](#) Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Za středobod celé causy označil výklad legálního pojmu výtěžek. Ten podle tvrzení žalobce v ustanovení § 4 odst. 3 citovaného zákona uvažuje se snížením o náklady provozovatele výherních hracích přístrojů, které souvisejí s provozováním her, na rozdíl od ustanovení § 4 odst. 2 písm. a) zákona. Žalobce dále uváděl, že z gramatického znění loterijního zákona vyplývají dva různé závěry o obsahu pojmu výtěžek, které je nezbytné překlenout použitím výkladových metod a dospět k adekvátnímu závěru. Přitom je nutno respektovat to, co zákonodárce do zákona vtělil a je nerozhodné, jaký účel tím sledoval (za laskavé povšimnutí jistě stojí, jak se žalobce postavil proti principu teleologického výkladu právních norem), žalobce dále uváděl že výklad právního pojmu část výtěžku je nejednoznačný, nejasný a nemůže být v žádném případě vykládán v neprospěch žalobce.

Nyní se podívejme, jak se bránila žalovaná strana. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, což odůvodnil tím, že odvod části výtěžku je jednou ze základních podmínek pro vydání úředního povolení provozování výherních hracích přístrojů. Tento odvod se pak vypočte tak, jak jasně stanoví ustanovení § 4 odst. 2 loterijního zákona. Vlastní náklady provozovatele nemají a nemohou mít vliv na výši vykalkulované části výtěžku pro odvod obci dle § 18 odst. 4 zákona o loteriích a jiných podobných hrách.

Na základě údajů uvedených ve správních podkladech k tomuto soudnímu řízení bylo zjištěno, že žalobci bylo úředně povoleno provozování dvou výherních hracích přístrojů. Jednou z relevantních

podmínek vydání povolení bylo odvedení části výtěžku dle ustanovení § 4 loterijního zákona do rozpočtu obce. Žalobce ovšem uhradil jen část výtěžku, který si sám vypočetl, což pelhřimovský Městský úřad pokládal za nesprávné. Městský úřad tedy vyzval žalobce k úhradě zbylé části odvodu. Jak bylo dále zjištěno, žalovaný tak neučinil, i když byl opětovně vyzván, v odůvodnění mu bylo vysvětleno, že výpočet výše zmíněného odvodu je přesně specifikován v zákoně a tento odvod je legální podmínkou pro vydání povolení k provozu výherních hracích přístrojů. A rovněž bylo žalující straně sděleno, že vlastní náklady nelze odečíst.

Podstatou této soudní pře tedy je otázka, jakou částku je žalobce jako provozovatel výherních hracích přístrojů povinen odvést do rozpočtu obce. Řešení je zřejmé: Výše odvodu je zakotvena v ustanovení § 4 odst. 2 písmeno a) zákona č. [202/1990 Sb.](#), ve znění zákona č. [148/1999 Sb.](#), o loteriích a jiných podobných hrách tak, že částka odvodu do rozpočtu obce pro veřejně prospěšné účely odpovídá v tabulce stanovenému procentu, které činí nejméně 6 až 20 procent rozdílu, o který příjem provozovatele, tvořený všemi uvedenými částkami ze všech jím provozovaných her, podléhajících vyúčtování v účetním období, převyšuje výhry vyplacené sázejícím, správní poplatky a náklady státního dozoru. Přitom úhrada tohoto odvodu, jak jsme již výše uvedli, je legálně stanovena jako jedna z podmínek pro vydání povolení k provozování výherních hracích přístrojů. Kdyby provozovatel takový odvod neprováděl, nebylo by možno vydat povolení k provozování výherních hracích přístrojů. Ustanovení o výpočtu částky pro odvod do rozpočtu obce na veřejně prospěšné účely je tedy zcela přesné a naprosto jednoznačné. Je zřetelně řečeno, jaké částky jsou odečitatelné jako náklady - jsou přesně specifikovány jako náklady na výhry vyplacené sázejícím, správní poplatky a náklady státního dozoru. Podnikatelskému subjektu je tedy již v čase podání žádosti k povolení podnikání v tomto sektoru loterijních činností známo, jak velké bude jeho finanční zatížení. Absolutně proto nelze přisvědčit tvrzení žalobce, že ustanovení § 4 odst. 2 písm. a) loterijního zákona je nejednoznačné a že podnikateli nebylo zcela jasné kolik má zaplatit do rozpočtu obce na veřejně prospěšné účely.

Konstatujme tedy skutečnost, že část výtěžku a výtěžek jsou dva zcela odlišné pojmy. První určuje část odvodu pro veřejně prospěšné účely, druhý slouží k účelům jiným (např. daňovým). Pro nesprávnost výkladu výpočtu částky, jež je povinen provozovatel VHP odvést do rozpočtu obce na veřejně prospěšné účely, svědčí i skutečnost, že v ustanovení § 18 odst. 4 loterijního zákona se praví, že tento výtěžek je příjmem rozpočtu obce, která vydá úřední povolení k jejich provozování. podle odst. 1 písm. a) zmíněného paragrafu. Kdyby byl na výpočet použit výklad zastávaný žalobcem, pak by to znamenalo, že provozovatel je povinen odvést do rozpočtu obce celý čistý zisk (což je samo o sobě samozřejmě absurdní) a nikoliv podíl z jiného základu stanoveného v ustanovení § 4 odst. 2) loterijního zákona. Přitom z úpravy výše odvodu pro veřejné účely, čistého zisku, jakož i daňového osvobození je nutné dovodit, že loterijní zákon presumuje, že provozovatel bude mít vlastní příjem z provozu zařízení, loterie, či jiné hry. Odvod části výtěžku reprezentuje vlastní náklady provozovatele (ve smyslu ustanovení § 4 odst. 3 loterijního zákona) a zákonem uznaným daňovým výdajem, který má taktéž vliv na možnost uplatnit fiskální osvobození. Tedy část výtěžku vypočtená dle ustanovení § 4 odst. 2 písm. a) zákona o loteriích a jiných podobných hrách reprezentuje jeden z vlastních nákladů daného provozovatele VHP, a to proto, že povinnost odvést přesně specifikovanou částku pro veřejné účely je zákonnou podmínkou pro vydání povolení k provozu VHP. Proto výtěžek a část výtěžku jsou dva pojmy, které je nutné důsledně rozlišovat a nelze přisvědčit žalobci, že část výtěžku je potřeba poměřovat s výtěžkem stanoveným v ustanovení § 4 odst. 3 loterijního zákona.

Jak jsme uvedli výše, žalobce mj. argumentoval jazykovým (gramatickým) výkladem zmíněného zákona. Zde je nutné uvést, že konformní výklad určitého právního předpisu lze provést interpretačními pravidly, nicméně žádný výklad - tedy ani jazykový - nelze použít izolovaně. Za účelem objasnění smyslu a obsahu té které právní normy je nutné použít veškerých relevantních interpretačních pravidel, žalobce kupříkladu opomněl důležitá výkladová pravidla: systematická a logická. Tedy je-li nezbytnou podmínkou pro povolení provozování loterie či jiné podobné hry odvod na veřejně prospěšné účely, pak za použití výše zmíněných interpretačních pravidel nelze dospět k

odlišnému závěru, než že část výtěžku reprezentující zmíněný odvod je vlastním nákladem provozovatele VHP. Je-li mimo jiné smyslem loterijního zákona přispět na určité veřejně prospěšné účely, potom se při užití interpretace zastávané žalující stranou nabízí zajímavá otázka, zda vůbec a jaká částka by pro odvod na veřejně prospěšné účely zůstala, kdyby byla vypočítávána jak navrhuje žalobce. Tedy z čistého zisku po odečtení veškerých vlastních nákladů daného provozovatele. Povolování loterií a jiných podobných her, tedy i VHP, by se pak naprosto minulo svým účinkem.

Podtrženo a sečteno: Výpočet částky rovnající se části výtěžku pro veřejně prospěšné účely je naprosto jasně definovaný a je zákonnou podmínkou pro vydání povolení k provozování loterie či jiné obdobné hry. Reprezentuje jiný právní pojem odlišný od výtěžku formulovaného v ustanovení § 4 odst. 3 loterijního zákona.

Jak každého pozorného čtenáře při četbě výše napsaného jistě už napadlo, jihočeský soud tuto žalobu neuznal jako důvodnou.

Tento článek byl zpracován za použití judikátu Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6.12.2000 čj. 10 Ca 323/2000-28

Mgr. Petr Kolman
autor je právník, učí na PF MU Brno

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)